

Phát triển việc làm xanh ở Đức

NGUYỄN ĐÌNH NGÂN*

Tóm tắt: Phát triển việc làm xanh là bộ phận không tách rời trong chiến lược phát triển kinh tế bền vững của Đức. Việc phát triển việc làm xanh đảm bảo theo hướng bền vững trên cơ sở mở rộng các kỹ năng xanh cho sinh viên, người lao động, người tiêu dùng và đảm bảo hài hoà với quá trình chuyển dịch cơ cấu việc làm, ngành nghề sang hướng tăng trưởng xanh. Lồng ghép trong các chính sách về môi trường, chính sách công nghiệp và các chương trình hành động về việc làm xanh, chính sách phát triển việc làm xanh ở Đức dựa trên cách tiếp cận tổng hợp. Mục tiêu của chính sách không chỉ đơn thuần nhằm tạo ra các nghề chuyên biệt về môi trường mà cố gắng xanh hoá việc làm trong tất cả các ngành nghề.

Từ khoá: Việc làm xanh, môi trường, phát triển bền vững, kinh tế tuần hoàn.

1. Bối cảnh và tiền đề phát triển việc làm xanh

Kể từ năm 2010, cùng với quá trình phục hồi sau khủng hoảng, nền kinh tế Đức tăng trưởng ổn định. Bất chấp hai đợt suy giảm mạnh vào năm 2009 (do suy thoái toàn cầu) và năm 2020 (do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19), tổng sản phẩm quốc nội (GDP) theo giá cố định của Đức ghi nhận mức tăng tăng bình quân 1,6%/năm trong giai đoạn 2010-2021. Với 83,1 triệu dân, Đức có nền kinh tế quốc dân và cơ sở công nghiệp lớn thứ tư, và là quốc gia xuất khẩu lớn thứ ba trên thế giới. Một đặc điểm nổi bật của kinh tế Đức là tỷ trọng ngành chế tạo cao: năm 2021, tỷ trọng tổng giá trị gia tăng (theo giá hiện hành) của ngành này là 23,5%, cao hơn đôi chút so với năm 2010 (22,2%). Đức nổi tiếng với các công ty lớn trong lĩnh vực ô tô, hóa chất và điện tử. Trong số này, Volkswagen, Daimler, BMW (ô tô), BASF (hóa chất) và Siemens (điện tử) là những công ty toàn cầu chính. Có tới 61% tổng số lao động ở Đức làm việc trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ (SME) (EC, 2022).

Trong những năm gần đây, tăng trưởng của kinh tế Đức ngày càng bắt nguồn từ nhu cầu trong nước, nhờ vào việc mở rộng việc làm và gia tăng tiêu dùng hộ gia đình. Tỷ lệ thất nghiệp giảm từ 7,7% tổng số lao động dân sự năm 2010 xuống dưới 4% vào năm 2021. Tỷ lệ thất nghiệp của thanh niên và tỷ lệ thất nghiệp của phụ nữ thấp hơn so với tỷ lệ thất nghiệp nói chung (Statista, 2022). Đức đạt được các kết quả tốt trên hầu hết các khía cạnh về tiến bộ cuộc sống. Người lao động Đức được hưởng lợi từ một thị trường lao động ổn định. Tỷ lệ thất nghiệp ở mức thuộc nhóm thấp nhất trong OECD. Có tới 87% dân số trong độ tuổi lao động trưởng thành của Đức đã hoàn thành ít nhất bậc trung học phổ thông, so với tỷ lệ trung bình của OECD là 75%.

Đức luôn đứng trong nhóm dẫn đầu về chỉ số kinh tế xanh toàn cầu hay chỉ số tăng trưởng xanh toàn cầu. Phát triển kinh tế bền vững được thực hiện thông qua phát triển kinh tế xanh dựa trên giảm thiểu tiêu hao năng lượng và tăng cường năng lượng sạch, giúp tạo ra việc làm xanh (GGGI, 2020; Nahman, Mahumani & De Lange, 2016). Việc làm xanh phân bố rộng rãi, gắn chặt với các sáng kiến sinh thái trên khắp nước Đức

*Viện Kinh tế và Chính trị thế giới